

Brussel, 3 augustus 2009

Voorontwerp van wet betreffende de uitoefening van bepaalde rechten van aandeelhouders van genoteerde vennootschappen

De Belgische vereniging van beursgenoteerde vennootschappen (hierna BVBV) vertegenwoordigt bijna alle Belgische vennootschappen die op Nyse Euronext Brussels genoteerd worden. Zij heeft tot doel hun belangen te behartigen en te verdedigen bij de financiële en openbare autoriteiten zowel op Belgisch als op Europees en internationaal vlak.

1 Algemene vergaderingen – Vennootschappen waarvan de aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt

1.1 Registratiedatum en retourdatum attesten (artikel 17 van het voorontwerp van wet – artikel 536 Wetboek van vennootschappen)

T + 32 2 515 08 29
F + 32 2 515 09 85
nle@vbo-feb.be

Het is essentieel dat de wet het mogelijk maakt algemene vergaderingen te houden binnen termijnen die toereikend zijn om alle praktische formaliteiten te kunnen vervullen. Er moet worden voorkomen dat algemene vergaderingen een haard van geschillen of zelfs een bron van annulaties worden. Dit is de rode draad in het standpunt van de BVBV.

Artikel 17 van het voorontwerp van wet bepaalt dat het recht om deel te nemen aan een algemene vergadering en om er het stemrecht uit te oefenen slechts wordt verleend op grond van de registratie van de aandelen op naam van de aandeelhouder, op de vijfde dag vóór de algemene vergadering, om vierentwintig uur (...).

Een registratietermijn van vijf dagen voor de algemene vergadering maakt het in de praktijk onmogelijk een reguliere algemene vergadering te houden. Het is immers niet mogelijk om in vijf kalenderdagen het volgende gedaan te krijgen: identificatie van de positie van elke aandeelhouder door de erkende rekeninghouder; verzending van die informatie aan de vennootschap; invoer van die posities in het informaticasysteem voor het beheer van de algemene vergadering, controle door de vennootschap of de informatie in de overzichten die zij van de kredietinstellingen ontvangt overeenstemt met die van de volmachten en de stemmen per brief, en bij een buitengewone algemene vergadering de notaris de mogelijkheid geven de wettelijke controles te verrichten.

Voorts rekent het voorontwerp van wet met kalenderdagen. Deze termijn houdt geen rekening met feestdagen (weekend of andere), wat het feit dat in een termijn van vijf kalenderdagen wordt voorzien, nog meer onhoudbaar maakt. Te meer daar de meeste gewone algemene vergaderingen van vennootschappen waarvan de aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, in april of in mei worden gehouden in een periode met veel feestdagen met veranderlijke datum, zoals Pasen, Hemelvaart of Pinksteren. En dan zijn er ook nog de "bank holidays".

Als de termijn niet wordt herzien, zullen de overzichten van de erkende rekeninghouders, de meeste volmachten en stemmen per brief zeer vaak na de algemene vergadering aankomen en zullen ze dus niet in aanmerking worden genomen voor het houden van de vergadering, met alle betwistingen die daaruit zullen voortvloeien.

De positie die door het voorontwerp van wet wordt ingenomen, roept des te meer voorbehoud op daar de Europese richtlijn in artikel 7.3 bepaalt dat de registratiedatum niet vroeger dan 30 dagen vóór de datum van de desbetreffende algemene vergadering mag vallen.

Voorts moet, volgens de Europese Unie, de registratiedatum dezelfde zijn voor alle vennootschappen en voor alle algemene vergaderingen, gewone, buitengewone of voor algemene vergaderingen in het kader van een openbaar overnamebod (OBA). Een OBA is een uitzondering in het leven van een vennootschap. Men zou kunnen bepalen dat artikel 7.3 van de Europese richtlijn slechts gedeeltelijk van toepassing is en dat er geen periode van ten minste acht dagen moet verstrijken tussen de uiterst toelaatbare datum voor de oproeping tot de algemene vergadering en de registratiedatum. Artikel 5 van de richtlijn betreffende de uitoefening van bepaalde rechten van aandeelhouders van genoteerde vennootschappen wijkt immers af van de Europese richtlijn inzake het openbaar overnamebod, wat de termijnen betreft voor de oproeping tot de algemene vergadering die zich over de verweermaatregelen moet uitspreken.

Standpunt van de BVBV

In deze context stelt de BVBV voor om in een registratiedatum op **9** kalenderdagen te voorzien met ontvangst van de documenten van de erkende rekeninghouders, de volmachten en de stemmen per brief uiterlijk **5** kalenderdagen voor de algemene vergadering om de nodige controles te verrichten en stappen te ondernemen om de vergadering geldig te kunnen houden. De overige termijnen zouden dienovereenkomstig moeten worden aangepast.

1.2 Oproeping en inhoud van de oproepingen – Kosten (artikelen 12 en 13 van het voorontwerp van wet – artikelen 533 en 533bis van het Wetboek van vennootschappen)

Deze artikelen bevatten de regels voor de oproeping tot de algemene vergadering en de inhoud van de oproepingen.

Artikel 12 behoudt de huidige wijzen van bekendmaking van de oproepingen voor algemene vergaderingen: Belgisch Staatsblad; nationaal verspreid blad; en voegt er in het kader van de omzetting een publicatie van de oproeping aan toe in media waarvan redelijkerwijze mag worden aangenomen dat zij kunnen zorgen voor een doeltreffende verspreiding van de informatie bij het publiek (...).

Voorts voorziet artikel 13 in de inhoud van de oproepingen en in de publicatie van alle documenten op de website van de vennootschap.

De BVBV heeft felle kritiek op de hoge kosten van de bekendmaking van de oproepingen voor de algemene vergaderingen, kosten die te maken hebben met de vele verspreidingskanalen en de omvangrijke inhoud van de te publiceren documenten.

Volgens de BVBV is het van essentieel belang dat de aandeelhouder snel geïnformeerd wordt. In het geval van vennootschappen waarvan de aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, is de website, in het tijdperk van de nieuwe technologieën, het middel bij uitstek voor onmiddellijke en rechtstreekse communicatie met een steeds internationaler aandeelhouderskring.

De BVBV formuleert twee vragen. De eerste heeft betrekking op de afschaffing van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, en de tweede op de inhoud van de oproepingen.

1.2.1 Afschaffing van de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad

In deze context pleit de BVBV voor de afschaffing van de vereiste van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad. Het gaat immers om een administratieve formaliteit die werd opgelegd in een tijd dat de communicatietechnieken heel anders

waren. Overigens is het Belgisch Staatsblad uitsluitend via internet toegankelijk. Deze bekendmaking is dan ook geen toegevoegde waarde voor aandeelhouders die geen internettoegang hebben, en zij die wel internet hebben, hebben toegang tot de website van de vennootschap waar zij over volledige informatie beschikken naast alle documenten die aan de algemene vergadering zijn voorgelegd. Deze opmerking geldt ook in het kader van de bekendmaking van de toevoeging van nieuwe op de agenda te behandelen onderwerpen en van de indiening van voorstellen tot besluit.

1.2.2 Inhoud van de oproepingen

Het voorontwerp van wet bepaalt in het nieuwe artikel 533bis §1, 2° dat de oproepingen ten minste de agenda, met opgave van te behandelen onderwerpen en de voorstellen tot besluit, moeten bevatten.

Het voorontwerp van wet gaat verder dan wat de Europese richtlijn voorschrijft. Deze legt geen bekendmaking van de ontwerpresoluties in de oproeping op. Artikel 5.3, a) en d) van de richtlijn bepaalt immers dat de oproeping de vermelding bevat van (...) de voorgestelde agenda van de algemene vergadering en van de plaats waar de onverkorte tekst van de documenten en de ontwerpresoluties kan worden verkregen. De richtlijn voorziet in artikel 5.4, d) in de bekendmaking van de ontwerpresolutie op de website van de vennootschap.

Tot slot vraagt de BVBV dat het voorontwerp van wet in overeenstemming wordt gebracht met de voorschriften van de richtlijn en dat de opgave van de voorstellen tot besluit op de agenda wordt geschrapt.

Standpunt van de BVBV

- Opheffing van de vereiste van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad: het gaat hier om een nutteloze formaliteit.
- Herziening van de inhoud van de oproepingen: de inhoud ervan moet in overeenstemming zijn met de Europese richtlijn en er dient dan ook geen bekendmaking van de voorstellen tot besluit in de agenda te worden opgelegd.

Met dit systeem is het mogelijk de doelstellingen van de Europese Unie te halen: voor een snelle, simultane en passende informatie van de aandeelhouders zorgen en daarbij buitensporige kosten vermijden die door niets gerechtvaardigd worden.

1.3 Toevoeging van punten aan de agenda (artikel 14 van het voorontwerp van wet – artikel 533ter van het Wetboek van vennootschappen)

1.3.1 Plaatsing van te behandelen onderwerpen op de agenda en indiening van voorstellen tot besluit

Het voorontwerp van wet bepaalt dat een of meer aandeelhouders die samen minstens 5% van het maatschappelijk kapitaal bezitten, kunnen vorderen dat te behandelen onderwerpen op de agenda van de algemene vergadering worden geplaatst en voorstellen tot besluit kunnen indienen met betrekking tot op de agenda opgenomen of daarin op te nemen te behandelen onderwerpen.

De BVBV staat gunstig tegenover de limiet van 5% waarin het voorontwerp van wet voorziet. Er moet immers rekening worden gehouden met de geringe grootte van de meeste Belgische vennootschappen waarvan de aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt.

Deze 5%-drempel is ook die welke in aanbeveling 8.8 van de Belgische corporategovernancecode in aanmerking is genomen.

Voorts dient de opname van verdragende en hinderlijke verzoeken te worden vermeden, en dient te worden gepreciseerd dat de te behandelen onderwerpen onder de bevoegdheid van de algemene vergadering vallen.

1.3.2 Bezit van 5% van het maatschappelijk kapitaal op de datum van het verzoek tot plaatsing van nieuwe punten op de agenda of van indiening van de voorstellen tot besluit, en op de registratiedatum

Paragraaf 1, tweede lid van ontwerp-artikel 533ter bepaalt dat de aandeelhouders bewijzen dat zij in het bezit zijn van 5% van het maatschappelijk kapitaal. De tekst zou moeten preciseren dat het op het ogenblik is dat zij de plaatsing van nieuwe punten op de agenda vragen of dat zij voorstellen tot besluit indienen, dat de aandeelhouders het bewijs moeten leveren dat zij 5% van het maatschappelijk kapitaal bezitten.

Bovendien bepaalt paragraaf 1, derde lid van ontwerp-artikel 533ter dat de te behandelen onderwerpen en de voorstellen tot besluit die op de agenda zijn geplaatst, slechts worden besproken indien de in het eerste lid bedoelde aandeelhouders geregistreerd zijn.

Volgens de BVBV is het logisch dat de aandeelhouders die gevraagd hebben om nieuwe punten op de agenda te plaatsen of die voorstellen tot besluit hebben ingediend, 5% van het maatschappelijk kapitaal bezitten op de registratiedatum. Tot slot zou de redactie van het derde lid, paragraaf 1 moeten worden verduidelijkt.

1.3.3 Beoordelingsbevoegdheid van de raad van bestuur

De op de agenda te plaatsen punten moeten onder de bevoegdheid van de algemene vergadering vallen.

Naar het voorbeeld van artikel 540 van het Wetboek van vennootschappen zou ook moeten worden bepaald dat de raad van bestuur punten kan weren die van dien aard zijn dat zij ernstig nadeel zouden berokkenen aan de vennootschap, de aandeelhouders of het personeel van de vennootschap.

1.3.4 Bekendmaking van de aangevulde agenda

Ontwerpartikel 533ter, paragraaf 3 voorziet in de bekendmaking van een agenda die aangevuld is met de bijkomende te behandelen onderwerpen en met de voorstellen tot besluit die geformuleerd zouden zijn.

De bepalingen van de tekst overtreffen de eisen van de Europese richtlijn op twee punten:

- Het eerste punt betreft de bekendmaking van de voorstellen tot besluit: door de combinatie van artikel 5.3 a), d) en 4, d) en artikel 6.4 van de Europese richtlijn is er geen verplichting om de voorstellen tot besluit in de verbeterde agenda bekend te maken. Deze voorstellen zullen op de website van de vennootschap worden bekendgemaakt.
- Het tweede punt betreft de verwijzing in de laatste zin van paragraaf 3 van ontwerpartikel 533ter naar artikel 533bis, paragraaf 1. Artikel 6.4 van de Europese richtlijn schrijft namelijk de bekendmaking van een herziene agenda voor. Het schrijft, terecht, niet voor dat de oproepingen opnieuw moeten worden bekendgemaakt. Deze oproepingen hebben een veel ruimere inhoud dan de bekendmaking van de herziene agenda.

De BVBV vraagt dat de inhoud van artikel 533ter, paragraaf 3 in overeenstemming wordt gebracht met de Europese richtlijn.

1.3.5 Volmacht

Er moet worden op toegezien dat de volmachten die de vennootschap vóór het verzoek zal ontvangen hebben en waarin geen sprake is van de punten die aan de agenda zijn toegevoegd, geldig blijven.

Standpunt van de BVBV

Om bovenstaande redenen

- is de BVBV voorstander van de 5%-drempel voor de plaatsing van nieuwe punten op de agenda of de indiening van voorstellen tot besluit;

- vraagt zij een duidelijke vermelding in de wettekst van het bezit van 5% van het maatschappelijk kapitaal op de datum van het verzoek tot plaatsing van nieuwe onderwerpen op de agenda of van indiening van de voorstellen tot besluit, evenals op de registratiedatum;
- vraagt zij om te bepalen dat de aan de agenda toegevoegde punten onderwerpen zijn die onder de bevoegdheid van de algemene vergadering vallen;
- vraagt zij om aan de raad van bestuur beoordelingsbevoegdheid toe te kennen wanneer de punten van dien aard zijn dat zij ernstig nadeel zouden berokkenen aan de vennootschap, de aandeelhouders of het personeel van de vennootschap;
- vraagt zij dat de bekendmaking van de herziene agenda in overeenstemming wordt gebracht met de Europese richtlijn;
- vraagt zij te bepalen dat de volmachten en de stemmen per brief die aan de vennootschap gezonden zijn vóór het verzoek om toevoeging van te behandelen onderwerpen of de indiening van voorstellen tot besluit, geldig blijven.

1.3.6 Volmacht (artikel 22 van het voorontwerp van wet – artikel 547bis van het Wetboek van vennootschappen)

1.3.6.1 Aanwijzing volmachthouder

Ontwerpartikel 547bis van het Wetboek van vennootschappen bepaalt dat de aandeelhouder voor elke algemene vergadering slechts een persoon mag aanwijzen als volmachthouder.

Volgens deze bepaling is er geen mogelijkheid tot vervanging meer, aangezien het niet langer toegestaan zal zijn de volmacht aan een vervangende volmachthouder door te geven. Dit betekent dat bij onbeschikbaarheid van de volmachthouder de volmacht niet meer zal kunnen worden gebruikt, met als gevolg dat in een groot aantal gevallen het vereiste quorum voor het houden van de algemene vergadering niet langer zal gehaald worden.

Er zou moeten worden bepaald dat het toegestaan blijft twee volmachthouders aan te wijzen (een voor als de andere afwezig is) en dat de aangewezen volmachthouder de volmacht mag overdragen.

Het voorontwerp van wet moet geen gebruik maken van de optie die is opgenomen in artikel 10.3, c van de Europese richtlijn dat bepaalt dat de lidstaten de overdracht van een volmacht aan een andere persoon mogen beperken of uitsluiten.

1.3.6.2 Kwestie potentiële belangenconflicten

Ontwerpartikel 547bis, paragraaf 4 regelt het geval van potentieel belangenconflict tussen een aandeelhouder van de vennootschap en de volmachthouder die hij heeft aangeduid.

Het bepaalt dat er een potentieel belangenconflict is in een reeks hypothesen die het bij wijze van voorbeeld opsomt. Een van deze hypothesen is wanneer de volmachthouder lid is van het bestuurs-, het leidinggevend of het toezichthoudend orgaan van de vennootschap.

Het wetsontwerp bepaalt dat er in deze situatie automatisch een belangenconflict is. Het gaat verder dan wat de richtlijn voorschrijft; deze voorziet gewoon de mogelijkheid dat er zich in deze hypothese een belangenconflict kan voordoen.

Dit punt is een probleem, want bij de aandeelhouders is er een wijdverbreid gebruik om de voorzitter van de algemene vergadering te machtigen hen te vertegenwoordigen.

Volgens de BVBV moet het wetsontwerp preciseren dat wanneer een aandeelhouder een lid van het bestuurs-, het leidinggevend of het toezichthoudend orgaan als volmachthouder aanwijst met opgave van zijn steminstructies, er geen potentieel belangenconflict is, aangezien de volmachthouder er contractueel toe gehouden is deze instructies na te leven.

Bovendien zou, indien de volmacht geen steminstructies bevat, de vennootschap moeten bepalen dat, als een aandeelhouder een lid van het bestuurs-, het leidinggevend of het toezichthoudend orgaan als volmachthouder aanwijst, deze geacht wordt "voor" te stemmen.

Standpunt van de BVBV

Om bovenstaande redenen

- spreekt de BVBV zich uit voor het behoud van de vervangingsbevoegdheid van de volmachthouder;
- vraagt zij dat het wetsontwerp in het geval van potentieel belangenconflict niet verder zou gaan dan wat de Europese richtlijn voorschrijft;
- vraagt zij dat het wetsontwerp de aan de voorzitter van de algemene vergadering gegeven volmachten regelt zoals aangegeven bij punt 1.3.6.2.

1.3.7 Bezorging van de stukken aan de commissaris (artikel 4 van het voorontwerp van wet – artikel 143 van het Wetboek van vennootschappen)

Het voorontwerp van wet brengt de bezorging van de stukken aan de commissaris van een maand op zes weken. Volgens de memorie van toelichting bij het voorontwerp van wet is de wijziging van deze termijn verantwoord door de wijziging van artikel 553 van het Wetboek van vennootschappen. De documenten die aan de algemene vergadering zullen worden voorgelegd, moeten op de website van de vennootschap worden geplaatst zodra de oproeping tot de algemene vergadering bekendgemaakt is, dwz 24 dagen vóór de vergadering, en vanaf dan moeten de aandeelhouders er op de zetel van de vennootschap kennis van kunnen nemen. Momenteel voorziet artikel 553 in een termijn van 15 dagen. Door deze termijn op 24 dagen te brengen, moet bijgevolg de termijn voor de verzending van de stukken aan de commissaris worden verlengd. Het voorontwerp van wet schrijft voor dat de commissaris de stukken zes weken voor de datum van terbeschikkingstelling van de documenten moet ontvangen.

Dat is een overdreven lange termijn.

Standpunt van de BVBV

Het doel van het huidige artikel 143 van het Wetboek van vennootschappen dat bepaalt dat de commissarissen over een termijn van dertig dagen moeten beschikken om hun verslag voor te leggen, zou moeten worden gehandhaafd. Deze termijn wordt berekend vanaf de datum van terbeschikkingstelling van de documenten aan de aandeelhouders. De BVBV begrijpt niet waarom de termijn van bezorging van de documenten aan de commissaris zou moeten worden verlengd. Dit houdt in dat de termijn een maand zal zijn te rekenen vanaf de termijn van 24 dagen van de terbeschikkingstelling van de documenten.

Tot besluit is er volgens de BVBV geen reden om artikel 142 van het Wetboek van vennootschappen te wijzigen.

1.4 Geen overgangsbepaling

Het voorontwerp van wet wijzigt de oproepingstermijnen en de regels voor het beleggen en het verloop van algemene vergaderingen grondig, in het bijzonder van vennootschappen waarvan de aandelen zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt. Voorts bevat het wetsontwerp een aantal nieuwe bepalingen met betrekking tot volmachten.

Het voorontwerp van wet bevat geen overgangsbepaling.

Hoewel de wet voorrang heeft op de statuten, vereist de omvang van de veranderingen die de nieuwe regelgeving aanbrengt, dat de vennootschapsstatuten

aan de nieuwe wettelijke bepalingen moeten kunnen worden aangepast vóór deze van toepassing worden. Het gaat om de correcte voorlichting van de aandeelhouders.

De aanpassing van de statuten impliceert dat er een buitengewone algemene vergadering wordt gehouden. Om nutteloze kosten te voorkomen, zouden de gewone algemene vergadering en de buitengewone algemene vergadering op dezelfde dag moeten worden gehouden. Voorts zou rekening moeten worden gehouden met vennootschappen waarvan het boekjaar niet samenvalt met het kalenderjaar.

Standpunt van de BVBV

De BVBV pleit ervoor dat de wet in werking zou treden op 1 oktober van het jaar na de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

2 Algemene vergaderingen – Alle vennootschapsvormen

Deelname op afstand aan de algemene vergadering (artikelen 8 en 18 van het voorontwerp van wet – artikelen 382bis en 538bis van het Wetboek van vennootschappen)

Het voorontwerp van wet voorziet in de mogelijkheid om in de statuten te bepalen dat de vennoten op afstand aan de algemene vergadering kunnen deelnemen. Het bepaalt dat, als de statuten in deelname op afstand aan de algemene vergadering voorzien, de vennoten moeten kunnen kennisnemen van de besprekingen tijdens de vergadering, deelnemen aan de beraadslaging en het recht kunnen uitoefenen om vragen te stellen. Bovendien is vereist dat de vennoten over alle punten waarover de vergadering zich dient uit te spreken, het stemrecht kunnen uitoefenen.

Deze bepaling roept voorbehoud op. Zij houdt immers in dat, zodra de statuten in de mogelijkheid voorzien dat de aandeelhouders of de vennoten op afstand aan de algemene vergadering kunnen deelnemen, deze automatisch het recht hebben om vragen te stellen en te stemmen op de algemene vergadering.

In de praktijk voorzien vennootschappen soms in de mogelijkheid voor aandeelhouders om op afstand aan de algemene vergadering deel te nemen zonder dat ze vragen kunnen stellen of kunnen stemmen.

Volgens de BVBV dienen de mogelijkheden waarin artikel 8 van de Europese richtlijn voorziet, te worden omgezet.

Dit artikel bepaalt dat de lidstaten vennootschappen toestaan hun aandeelhouders in de gelegenheid te stellen om langs elektronische weg aan de algemene

vergadering deel te nemen, met name deelname in één, meerdere of alle van de volgende vormen:

- a) een reallimetransmissie van de algemene vergadering;
- b) een realtimecommunicatie in twee richtingen die aandeelhouders in staat stelt zich vanaf een andere locatie tot de algemene vergadering te richten;
- c) een mechanisme voor het uitbrengen van stemmen, hetzij voorafgaand aan, hetzij tijdens de algemene vergadering, zonder een volmachthouder te hoeven aanwijzen die lijfelijk bij de vergadering aanwezig is.

De vennootschappen moeten de keuze krijgen en moeten krachtens de statuten kunnen opteren voor ofwel mogelijkheid a), ofwel de mogelijkheden a) en b), ofwel a), b) en c).

Standpunt van de BVBV

Om bovenstaande redenen is de BVBV voorstander van de niet cumulatieve toepassing van de verschillende opties die de Europese richtlijn biedt.

3 Overige opmerking - Titel van het voorontwerp van wet

De titel «wet betreffende de uitoefening van bepaalde rechten van aandeelhouders van genoteerde vennootschappen» is niet correct. Hij weerspiegelt de inhoud van de tekst niet. Sommige bepalingen slaan namelijk zowel op genoteerde als op niet-genoteerde vennootschappen. Dat is onder meer het geval met de artikelen 5, 6, 8... van het voorontwerp van wet. ■